Orędownik Urzędowy powiatu bydgoskiego wychodzi raz tygodniowo i to w środę. — Przedpłata miesięczna tak w miejscu jak i na poczcie zł 2,15.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 12 groszy za miejsce 1-łamowe milimetr. Administracja: Bydgoszcz, ul. D-ra Emila Warmińskiego 13 — Telefon 1251.

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU BYDGOSKIEGO

Nr. 6 | Bydgoszcz, dnia 11 lutego 1925 r. | Rok 74

ROZPOZRĄDZENIE
p. Wojewody Poznańskiego tyczące zarządzeń weterynaryjne-policyjnych z powodu zarazy pryszczycy.

Celem stłumienia pryszczycy u zwierząt racicowych w Województwie Poznańskim, uchylam tut. rozp, z dnia 29. IV. 1924 l. dz. 2724/24 l. a zarządam na zasadzie §§ 16—30 ustawy o chorobach zaraźliwych zwierząt domowych z dnia 25 VI. 1919 r. (Dz. U. Pr. str. 519) i §§ 161 i 165 przepisów wykonawczych Rady związkowej Rzeczy niemieckiej do powołanej ustawy z 7. XII. (Dz. Ust. Rz. niem str. 4) tudzież postanowień wykonawczych Minister Ról. Domen i lasów z dnia 1. V. 1912 r. Dz. Urz. 105 (i reskr. Min. Ról. i Dóbr państw z 30. VII. 1924 r. l. dz. 2971) W. II. co następuje:

Ustanawiam obwody obserwacyjne z powodu pryszczycy z mocą brzmienia § 161—169 powołanych przepisów a mianowicie:

A. obwód ściślejszy.

Do tego obwodu utworzonego przez odnośnego p. Starostę w porozumieniu z właściwym p. powiat. Lekarzem weterynaryjnym zostaną z mocą brzmienia § 161 — 165 powołanych przepisów wcielone miejscowości w których wybuchła pryszczyca.

§ 1.

Z tego obwodu ściślejszego nie wolno wyprowadzać (wywozić, wypędzić, wynosić) żadnego zwierzęcia racicowego tudzież nie wolno wyprowadzać jak i przepędzić przez ten obwód luzem lub też w zaprzęgu zwierząt racicowych Przy głównych wchodach do miejscowości obiętych tym obwodem winny być umieszczone na widocznem miejscu tablica z wyraźnym napisem nieulegający zatarciu „Pryszczyca miejscowości zamknięta wprowadzenie przepęd i przejazd zaprzygniętemi zwierzętami racicznemi wzbroniony“ przy głównym zaś wchodzie winny być podobne tablice o wyraźnym napisie „Pryszczyca. Zwierzęta racicowe (bydło rogate, owce, kozy, trzoda chlewna) w tym obwodzie podlegają zamknięciu w obwodach Wypęd

zwierząt racicowych na pastwiska jezt wzbroniony a znajdujące się już na pastwisku winni być natychmiast spędzone do stajen i tam trzymane. Zwierzęta kopytkowe zagród zapowietrzonych mogą być używane poza zagrodą miejscowości zapowietrzonej o ile umieszczone są w oddzielnej stajni przed opuszczeniem zagrody zostaną każdorazowo kopyta dostatecznie oczyszczone i odkażone. Drób zagród zapowietrzonych winien być izolowany w ten sposób aby nie mógł opuścić podwórza zagrody, to samo dotyczy gołębi. Wpęd obcych zwierząd racicowych do zagrody zapowietrzonej jest wzbronione. Psy w obwodzie ściełejszym winny być wiązane lub prowadzone na smyczku.

§ 2.

Wchody do zagród zapowietrzonych obór ze zwierzętami racicowemi, miejsca przed drzwiami obór i wiodące obok ścieżki, drogi odpływ gnojówki i nawóz winni być przynajmniej raz dziennie polane wodą wapienną lub wysypane sproszkowanem wapnem, a podwórze zwłaszcza okalające oborę zapowietrzoną, trzymane w czystości i porządku uniemożliwiającym rozwlekanie zarazy. Drogi prywatne prowadzące od głównej szopy do zapowietrzonych zagród, zamyka się dla wszelkiego ruchu publicznego

§ 3.

Wstęp do obór i ubikacji zajętych przez zwierzęta chore, względnie podejrzane jest rzeznikom, handlarzom, kastratorom oraz osobom zajmującym się procederem domokrążnym i t. p. surowo wzbroniony, dozwolony jest natomiast właścicielowi lub jego zastępcy, lekarzowi weterynaryjnemu oraz osobom' którym właściciel zlecił doglądanie i pielęgnowanie zwierząt. Osoby, które były zajęte w stajni zapowietrzonej lub przy chorobach lub podejrzanych zwierzętach mogą opuścić zagrodę zapowietrzoną jedynie po każdorazowem dokładnem oczyszczeniu i odkażeniu rąk jak tych części ciała, któremi stykały się ze zwierzętami choremi lub podejrzanemi. Nie wolno zatrudniać do obsługi zwierząt racicowych w zapowietrzonej zagrodzie tych osób, które mają styczność z obecnemi zwierzętami racicowemi. Przedsiębiorstwa zagród zapowietrzonych które odwiedza większa ilość osób, winny być zamknięte, aż do wygaśnięcia choroby, przeprowadzenia dokładnej dezynfekcji i uznania jej za dostateczną przez urzędowego lekarza weterynaryjnego i upłynięcia przepisanego okresu obserwacyjnego.

§ 4.

Wszelkie przyżądy stajenne, które miały styczności ze zwierzętami chorem i, podejrzanemi lub ich produktami lub odchodami, przed użyciem poza zagrodą zapowietrzoną winny być oczyszczone i odkażone.

§ 5.

W miejscowościach zapowietrzonych w obwodzie ściślejszym tudzież w promieniu 15. kilometrów od tych miejscowości, zabrania się odbywania targów, jarmaków, pokazów lub licencjowanie jak też wogóle spędów zwierząt racicowych.

§ 6.

Zużytkowanie i sprzedawanie w stanie surowym mleka jego przetworów surowych pochodzących od zwierząt z zagród objętych obwodem ściślejszym jest zabronione Mleko takie winno być przegotowane t. zn. ogrzane do kilkokrotnego zagotowania, lub przynajmniej pozostawiać pod działaniem temp. 70° przez 30 minut lub 8,50° przez 1 minut. Właściwy Starosta jedynie w wyjątkowych po dokładnem zbadaniu miejscowych warunków za zgodą powiatowego lekarza weterynaryjnego, może zezwolić na wyjątki jak odprowadzenia mleka do mleczarni, w której zapewnione jest dostateczne ogrzanie i jego odpadków, tak wydanego z mleczarni dla ludzi, dla gospodarstw na których znajdują się zwierzęta racicowe jako też zużytkowania przez żywy inwentarz racicowy stanowiący własność mleczarni. Miejsca zajazdu wozów przed mleczarnie, rampy i t. p. służące do wyładowania konew z mlekiem winny być codziennie oczyszczone i zlane mlekiem wapna. Konwie od mleka należy przed wydaniem z mleczarni odkażać 5% roztworem sody, poczem wypłukać wrzącą lub też odkażoną parą wodną doprowadzoną pod odpowiedniem ciśnieniem.

§ 7.

Nawóz usuwany z obór zapowietrzonych winien być zbierany osobno w obrębie podwórza zagrody i polany grubą warstwą mleka wapiennego świeżo sporządzonego. Gnojówka i nawóz zwierząt przeżuwających i świń zagród zapowietrzonych może być wywieziony z zagrody tylko za zezwoleniem policyjnem po porozumieniu z urzędowym lekarzem weterynaryjnym pod warunkami które on przepisze i to gnojówka w odpowiednich zbiornikach a gnój na dobrze uszczelnionym wozie z tem, że zostanie zaraz przybrany, użyta zaś droga publiczna, której wolno używać tylko w wypadkach konieczność, zlana wapnem.

§ 8.

Paszy objętościowej, ściołki wytworów surowych produktów pochodzenia zwierząt racicowych nie wolno wywozić z zagrody zapowietrzonej, jak tylko za zezwoleniem władzy policyjnej pod warunkami, jakie ta przepisze po porozumieniu się z dotyczącym urzędowym lekarzem weterynaryjnym.

Wełnę owiec wolno wywieść jedynie tylko w workach gęsto utkanych i szczelnie zawiązanych (zaszytych). Wszelkie części padliny zwierząt racicowych z wyjątkiem rogów i skór winny być przy zachowaniu jaknajwiększej ostróżności uniemożliwiającej rozwleczenia zarazy oddane do unieszkodliwienia w sposób przepisany (§ 9 zd ostatn.)

§ 9.

Poddanie ubojowi zwierząt racicowych zagrody zapowietrzonej w razie koniecznej potrzeby może odbywać się tylko w tejże zagrodzie zapowietrzonej i przy zachowaniu środków ostróżności uniemożliwiających rozwleczenia zarazy. Skóry i rogi zwierząt racicowych padłych, zabitych, chorych i podejrzanych, wolno wywozić z zagrody zapowietrzonej tylko w stanie zupełnie wysuszonym lub po uprzedniem dokładnem zdesynfekcjowaniu ich wedle wzkazówek pow. weterynarza.

B. Obwód obserwacyjny dalszy

do tego obwodu utwożonego przez odnośnego p. Starostę w porozumienin z właściwym p pow lekarzem weterynaryjnym wcielone zostaną miejscowości, położone wokoło obwodu izolacyjnego.

§ 10.

Przepędzenie, przerowadzenie, zwierząt racicowych luzem lub w zaprzęgu w tym obwodzie dalszym jest wzbronione.

§ 11.

Wywóz, (wyprowadzenie, wyniesienie) zwierząt racicowych z tego obwodu dla celów użytkowych handlowych uzależniam od każdorazowego mego zezwoleuia i pod warunkami które przepiszę. W tym celu zanim się przedsięweźmie jakiegokolwiek kroki uprzednio należy uzyskać moje zezwolenie. Dla zwierząt racicowych należących do różnych zagród tego obwodu nie wolno używać wspólnych pastwisk, wodopojów, wód do pławienia lub przepędów głównemi ulicami

§ 12.

Zwierzęta racicowe zagród niezapowietrzonych a należące do obwodu ściślejszego oraz zwierzęta racicowe należące do dalszego obwodu obserwacyjnego muszą być stale trzymane w oborach. Wyprowadzenie na **natychmiastowy ubój, ze ściślejszego obwodu obserwacyjnego dozwolone** jest wyłącznie tylko do rzeźni położonej w tejrze **zapo**wietrzonej miejscowości z dalszego obwodu obserwacyjnego do najbliżej położnej rzeźni oraz na targ rzeźni do Poznania po uprzednim zbadaniu i wystawieniu zaświadczenia zdrowotności przez urzędowego lekarza weterynaryjnego, z ważnością 46 godz. z któregoby wynikło, że tak zwierzęta mające być wyprowadzone, jak i wszystkie zwierzęta tej zagrody zbadane zostały i uznane za wolne od objawów chorób zaraźliwych oraz zezwolenia miejscowej władzy policyjnej.

Wywóz zwierząt racicowych może nastąpić tylko wtedy gdy przed wyprowadzeniem z obory racice będą dokłabnie oczyszczone z nawozu i odkażone mlekiem wapiennem a zwierzęta racicowe wywożone koleją muszą być wprost dowiezione na wozach bez styczności z innem bydłem do najbliższej stacji kolejowej, z przeznaczeniem do jednej z rzeźni Publicznych Państwa Polskiego, posiadające bezpośrednie połączenie z torem kolejowym. Do tego jednak koniecznie jest prócz wyż wspomnianego zaświadczenia zdrowotności wystawionego przez urzędowego lekarza weterynaryjnego względnie lekarza weterynego. upoważnionego przez Wojewodę do wykonywania urzędowych czynności jeszcze każdorazowo pisemne zezwolenie Wojewody Poznańskiego o ile dotyczyły ściślejszego obwodu obserwacyjnego, a każdorazowe zaś pisemne zezwolenie miejscowej władzy policyjnej o ile dotyczy obwodu obserwacyjnego, które winien interwenjujący lekarz weteryn. zawsze dołączyć do listu przewozowego. Przed załadowaniem jednak zwierząt winien interwenujący lekarz weterynaryjny powiadomić:

1. Zarząd stacji kolejowej załadowawczej O posiadanem zezwoleniu Wojewody na załadowanie zwierząt oraz o potrzebie nalepienia na wagonach kolej. dotyczących kartek o czytelnym napisie „Zwierzęta podejrzane o pryszczyce“ Podobną uwagę winien umieścić na listach przewozowych.
2. O dniu odejścia transportu zwierząt i to telegraficznie na koszt strony, miejscową władzę policyjną miejsca przeznaczenia tego transportu, podając numer wagonu kolejowego

Wyładowanie lub przeładowanie zwierząt wśród drogi jest wzbronione. chyba że jest to nieodzownem, by te zwierzęta osiągnęły miejsce przeznaczenia. Podczas ładowania tych zwierząt inne zwierzęta racicowe nie mogą się równoczesnie znajdować na ła-

downi; Po załadowaniu ładowania winna być dokładnie odczyszczona i zdezynfekcjonowana.

§ 13.

Na całym obszarze Województwa Poznańskiego wolno załadować i wyładować zwierzęta racicowe (bydło rogate owce, kury, i świnie) na kolejach żelaznych tylko za każdorazowem indywidualnem zbadaniu wysyłanych zwierząt przez odnośnego państwowego lekarza weterynar. i wystawienia świadectwa zdrowotności na koszt strony.

§ 14.

Przekroczenie przepisów tego rozporządzenia, które nabiera mocy obowiązującej z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego będą karane po myśli „działu III" przepisów karnych powołanych na wstępie ustawy niemieckiej.

Wojewoda.
Bniński.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

Starosta.

L. Dz. 1461/25 A.

Ważne!
Szczepienie ochronne przeciwko ospie w r. 1925

W celu przeprowadzenia szczepienia ochronnego przeciwko ospie w bieżącym roku przez pana Lekarza Powiatowego wzywam Miejskie Urzęda Policyjne, pp Sołtysów i Przewodniczących obszarów dworskich, ażeby się natychmiast zaopatrzyli w potrzebną ilość formularzy dla szczepienia ospy. Wykazy A, B i (C o tyle, o ile są dobrowolnie zgłaszający się do szczepienia) przystąpili do sporządzenia list szczepienia. Formularze A, B i C są do nabycia w **Drukarni dla Handlu i Przemysłu w Bydgoszczy, ul. Dr. Emila Warmińskiego 13.** Zwracam szczególną uwagę na rozporządzenie Ministra zdrowia Publ. z dnia 16 marca 22. (Dz. Ust. nr. 32 poz. 261 r. 1923) w przedmiocie wykonania ustawy o przymusowem szczepieniu ochronnem przeciwko ospie ogłoszonego w Orędowniku urzęd. nr. 9 z r. 23. na str. 51 z którem polecam Pp. ponownie jaknajdokładniej zaznajomić się i przepisów w niem zawartych ściśle przestrzegać.

Wykaz A powinien obejmować w r. 1925:
a) dzieci urodzone w roku 1924
b) dzieci, u których się przy zeszłorocznem szczepieniu ospa nie przyjęła,
c) dzieci, które się do zeszłorocznego szczepienia nie stawiły.

Wykaz B:
a) wszystkie dzieci, które w roku 1924 ukończyły 6 rok życia,
b) dzieci szkolne powyżej lat 7 powtórnie nie szczepione,
c) wszystkie osoby, które dla jakichkolwiek powodów w ubiegłym roku nie były poddane powtórnemu szczepieniu, lub były szczepione z wynikiem ujemnym.

Urzęda Policyjne, Przełożeni gmin i obszarów dworskich po zaopatrzeniu się w formularze, także i kierowników szkół należy zaopatrzyć w formularze B, ogłoszą **zaraz** w swych obwodach ludności sposobem zwyczajnym termin zgłaszania dzieci do szczepienia i przystąpią **zaraz** do wypełnienia odnośnych wykazów, wypełniając dokładnie, należycie i czysto rubryki od „Nr. porządkowego" do rubryki „Wynik".

W rubrybach „Mężczyźni—Kobiety" należy wpisywać kreski a **nie** wpisywać słowa „tak" a po zamknięciu wykazu należy **rubryki te zliczyć.** Imiona i nazwiska dzieci i uczni muszą być dokładnie i wyraźnie wypisane np Kazimierz—Kazimiera a nie w skróceniu Kaźm. Władze w miejscu szkoły mają to ogłoszenie bezzwłocznie podać kierownikom i nauczycielom szkół do wiadomości i zastosowania się i że się to stało, na odnośnym numerze Orędownika przez nauczycieli zaznaczyć

Po zestawieniu wykazów muszą takowe być najdalej do **15 marca br.** przesłane pp. Komisarzom Obwodowym, którzy jako też Urzęda Policyjne przedłożą je Starostwu najdalej do **20 marca br.** Celem zamówienia krowianki i świadectw do szczepienia winni pp. Burmistrze Starostwu, zaś pp. przełożeni gmin i obsz. dw. pp. Komisarzom Obwodowym zakomunikować w nieprzekraczalnym terminie do **15 marca br.** ilość zgłoszonych do szczepienia dzieci, uczni i osób starszych etc, pp. Komisarze zaś **Starostwu do 20. 3. br.** Pp Komisarzy Obwodowych upraszam o dopilnowanie pp. Sołtysów, Przełożonych gmin, obszarów dworskich i szkół, ażeby dotrzymane były terminy sporządzenia i przedłożenia wykazów szczepienia i ażeby Przełożeni należycie wywiązali się ze swego zadania, ponieważ ubiegłego roku pan Lekarz Powiatowy stwierdził ponownie bardzo wiele braków i niedomagań w sporządzeniu wykazów szczepienia przez pp Sołtysów gmin i Przełożonych obszarów dworskich co też panu Lekarzowi Powiatowemu utrudniało bardzo urzędowanie. Niniejsze zarządzenie zalecam pp. K. O. omówić bliżej również na najbliż-

szej konferencji. Nienależyte wykonanie niniejszego zarządzenia pociągnie za sobą nakładanie surowych kar pieniężnych.

Bydgoszcz, dnia 7 lutego 1925 r.

Starosta.

L. dz. 1486 A.

OGŁOSZENIE.

Na mocy §§ 69 i 72 ustawy łowieckiej z dnia 15. VI. 1907 r. łącznie z rozporządz. pruskiego Min. Spraw Wewnętrz. z dnia 14. III. 1900, upoważniłem do wykonania funkcji policyjno-leśnej poza obrębem rejonu służbowego następujących urzędników leśnych Nadleśnictwa Państw. Byddoszcz:

1. Sielużycki Zygmunt, nadleś. państw. Bydgoszcz.
2. Bąkowski Ludwik, sekr. nadleś. Glinki.
3. Majewski Antoni l. państ. w Przyjezierzu.
4. Juszczyński Andrzej leś. państw. Bielice.
5. Ostojski Stefan l. państw. Biedaszkowo.
6. Ciżmowski Bolesław podleśn. Stryszek.
7. Vogt Oskar pomoc. leśn. Bielice.
8. Sojka Andrzej pomc. leśn. Łochowo.
9. Major Wincenty pom. leśn. Trzciniec.
10. Bartol Józef pomoc. leśn. Prądy.
11. Gwóźdź Konrad pomoc. leśn. Glinki.
12. Chojecki Władysław prakt. l. Stryszek
13. Barczykowski Czesław prakt. leśn. Biedaszkowo.
14. Witkowski Nikodem straż. leśn. Prądy.
15. Karpiński Jan straż. leśn. Lisiogon.

Bydgoszcz, dnia 2 lutego 1925 r.

Starosta.

L. dz. 1832/25 A.

OGŁOSZENIE.

Na radcę sierot obwodu I. miasta Koronowa został wybrany i przezemnie zatwierdzony p. Mieczysław Siuda z Koronowa.

Bydgoszcz, dnia 3 lutego 1925 r.

Starosta.

L. dz. 1931 A.

OGŁOSZENIE.

Na radcę sierot gminy Gogolin został wybrany i przezemnie zatwierdzony p. Bronisław Pochowski z Gogolina.

Bydgoszcz, dnia 3 lutego 1925 r.

Starosta.

L. dz. 1932 A.

Z funduszu bezrobocia
KOMUNIKAT

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1924 r. Nr. 3410/I w sprawie reorganizacji sieci P.U.P.P. w Województwie Poznańskiem przekształca P.U.P.P. w Nakle na Ekspozyturę z przydziałem rejonu tejże do P.U P P. w Bydgoszczy.

W związku z przekształceniem P.U.P.P. w Nakle na ekspozyturę, istniejący dotychczas przy tymże P.U.P.P. Zarząd Obw. F. B, został rozwiązany i teren działalności tegoż, t. j. powiaty szubiński i wyrzyski, wcielony do działolności Zarządu Obw. F. B. w Bydgoszczy.

Przekształcenie powyższe w żadnym razie nie odbije się ujemnie na działalność miejscowego organu Funduszu Bezrobocia, albowiem praca tegoż jak i dotychczas prowadzoną będzie z uwzględnieniem istotnych potrzeb zainteresowanych bezrobotnych w ramach przewidzianych ustawą z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Wszelkie zgłoszenia bezrobotnych z wyżej podanych powiatów, aż do czasu stworzenia większej ilości ekspozytur Biura Obw. F. B, kierować należy do Ekspozytury Funduszu Bezrobocia w Nakle mieszczącej sie w lokalu Eks. P. U. P. P. w Nakle przy ul Dworcowej Nr. 394.

W związku z powyżej zaznaczonym przekształceniem winne są zakłady pracy, położone na terenie miasta Nakła oraz powiatów wyrzyskiego i szubińskio, skierowywać nadal zawiadomienia o uskutecznionych potrąceniach na rzecz Funduszu Bezrobocia, o dokonanych wypłatach na konto 9600 P. K. O. oraz rejestrować się nie jak dotychczas do Z. O. F. B. w Nakle lecz do Zarządu Obwodow. Fund. Bezr. w Bydgoszczy przy ul. Długiej Nr. 58.

Bydgoszcz, dnia 6 lutego 1925 r.

Zarząd Owodowy Funduszu Bezrobocia w Bydgoszczy

Przewodniczący: (—) St. Tyborski.

L. dz. 1190 C.

OGŁOSZENIE.

Rozporządzenie z dnia 30 9. 1924 r. dot. wiązania psów (Oręd. Pow. Nr. 44/24) znosi się.

Bydgoszcz, dnia 29 stycznia 1924 r,

Starosta.

L. dz. 1698/25 A.

OGŁOSZENIE.

Dotyczy terminów płacenia podatków.

Aby płatnikom podatków na rzecz Powiatowego Związku Komunalnego dać możność zorjentowania się, kiedy i jaki mają do płacenia podatek dla powiatu, a temsamym umożliwić im dotrzymanie terminu płatności, podaję poniżej kalendarzyk podatkowy na r. 1925.

Kalendarzyk podatkowy

dla płatników podatków na rzecz powiatu bydgoskiego na rok 1925.

Rodzaj podatku	Gdzie należy podatek płacić	Termin płatności	Uwagi
Podatek od psów	u rendanta	15. stycznia za cały rok	jednorazowo
„ „ zbytku (samochody pp.)	w Pow. Kasie Kom.	15. „ „ „ „	„
Podatek od polowania na obszarze dworskim	w Powiatowej Kasie Komunalnej	15. „ „ „ „	„
Podatek gruntowy (od gmin 60% od obszaru dw. 100%	u rendanta	15. I. + 15. IV. + 15. VII i 15. X.	kwartalnie
Jednorazowy podatek na budowę dróg 100% podatku gruntowego	„	15. I. + 15. IV. + 15. VII i 15. X.	„
Podatek od dochodu 4% + 4½% + 5%	„	15. I. + 15. IV. + 15. VII i 15. X.	„

Oprócz powyżej wyszczególnionych podatków będą pobierane przez powiat: a) składki od zarazy zwierzęcej, b) na ubezpieczenie od wypadków w rolnictwie, oraz c) składki na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

Składki te ściągane będą na rachunek odnośnych instancji a nie dla powiatu.

Panowie Sołtysi i Przewodn. Obszarów Dworskich podadzą powyższe do wiadomości.

Bydgoszcz, dnia 31 stycznia 1925 r.

L. dz. 1133/25 C. **Starosta.**

Drukiem i nakładem Drukarni dla Handlu i Przemysłu T. z o. p. Bydgoszcz, Dr. Em. Warmińskiego 13.